

گاستروآنتریت (اسهال و استفراغ)

تهیه کننده: مریم پریچه (رابط آموزشی)
تاریخ بازنگری: ۹۷/۹/۱۲
ویراست علمی: سوپر اویزرا موزشن سلامت

۴. از پوشک یک بار مصرف استفاده شود و محکم بسته شود تا مدفوع به اطراف پخش نشود.
۵. کنترل تب به طور صحیح انجام شود.
۶. مراقبت از پوست اطراف باسن بسیار لازم است و باید بعد از هر بار دفع شسته شود و از پماد طبق دستور پزشک برای محافظت پوست استفاده شود. اگر پوست قرمز شد در معرض هوا خشک شود و نباید پوست دارای زخم با موادی مثل الکل تمیز شود.
۷. از تجویز داروی های ضد اسهال برای کودک خودداری کنید (ممنوع).
۸. از مصرف غذاهای بیرون اجتناب کنید غذاهای اماده به خصوص سوسیس و ساندویچ زیاد به بچه ها داده نشود.
۹. اگر به الودگی اب مشکوک شدید اب را ۱۰ تا ۱۵ دقیقه بجوشانید.
۱۰. غذا باید تازه تهیه شود و غذای بچه ها را بیرون از یخچال نگهداری نکنند.

شماره تماس بیمارستان علامه بهلوان
۵۷۲۳۶۸۳۳
داخلی اطفال ۱۱۹۹

۵. چشمان نیمه بسته

۶. اشک یا بzac کمتر از حد معمول

۷. افزایش خواب آلودگی یا بیقراری

۸. تب (تب بالای ۳۸ درجه یا بیشتر در کودکانی که سه ماهه یا کوچکتر هستند و تب ۳۹ درجه یا بالاتر در کودکان بزرگتر)

۹. کودکانی که کوچکتر از ۶ ماه سن دارند یا وزنی کمتر از ۸ کیلو گرم دارند و دچار اسهال خونی باشد.

نکاتی که در زمان ابتلای کودک به اسهال و استفراغ باید رعایت شود:

۱. سطوحی که کودک با ان در ارتباط است یا ان را لمس می کند را تمیز نگه دارید.

۲. دست های خود و کودکتان را مکررا بشویید (قبل از دادن شیر یا تهیه غذا و بعد از مصرف غذا و بعد از اجابت مزاج)

۳. تخت و تشك کودک در هنگام بستری یا در منزل جهت جلوگیری از انتشار عفونت ضد عفونی شود.
اسهال عفونی میتواند تا چند هفته مسری باشد

میزان استفاده از ORS چقدر باشد؟

با استفاده از سرنگ یا قاشق می توانید به صورت جرעה تازمانی که کودک اسهال و استفراغ دارد بترتب زیر به او ORS بدهید:

۱. در شیرخواران زیر یکسال ۱۲۰-۶۰ سی سی (معادل یکم استکان) به ازای هر بار دفع مدفع شل.
۲. بالای یکسال ۲۴۰-۱۲۰ سی سی (معادل نصف تا یک لیوان) به ازای هر بار دفع.
۳. برای تهیه محلول ORS هر بسته را در چهار لیوان آب مخلوط و در یخچال نگهداری کنید. بعد از بهبودی کودک می توانید رژیم غذایی معمول او را شروع کنید.

چه زمانی باید به پزشک مراجعه نمود؟

اگر کودک در مدت 24 ساعت بعد از شروع ORS بهبود پیدا نکرد. یا اگر برای دادن ORS به کودک با مشکل مواجه شدید (مثلًا دادن این محلول تأثیری روی او نداشت یا دادن آن به کودک بسیار سخت بود، یا نتوانست آن را بخورد) حتماً به پزشک اطلاع دهید.

علائم هشداردهنده که باید به پزشک اطلاع داد:

۱. کاهش ادرار
۲. عدم تحمل مواد خوراکی و استفراغ مکرر
۳. سابقه بیماری زمینه ای در کودک
۴. اسهال بیشتر از ۱۰ سی سی به ازای هر کیلو در ساعت

۴. خشکی زبان
۵. کاهش اشک
۶. عطش شدید به آب

گاستروآنتریت چگونه درمان می شود؟

- موارد خفیف نیازی به بستری ندارند و در منزل درمان می شوند.
- باید به کودک محلول های خوراکی یا ORS بدھید تا میزان مایعات و الکترولیت های از دست رفته جبران شود.
- بهتر است ORS را از داروخانه خریداری کنید و همیشه در خانه داشته باشید و در مواردی که کودک بیمار شد از آن استفاده کنید.
- اگر کودک شیرخوار است، (شیر مادر یا شیر خشک) به شیردهی ادامه دهید و اگر غذا می خورد بعد از دریافت ORS به او غذا بدھید.
- به دلیل نخوردن ORS توسط کودک به آن قند اضافه نکنید.
- از خوردن چربی و قند زیاد خودداری کنید
- غذاهای کودک را تنها به رژیم خاصی (شامل موز، برنج، آب سیب و نان) محدود نکنید.
- مایعات زیاد به شیرخشک کودک اضافه نکنید.
- از دادن مایعاتی نظیر نوشابه، آبگوشت جوجه و یا آبمیوه خودداری کنید

گاستروآنتریت همان اسهال و استفراغ است که عامل ایجاد آن میکروب ها، غذاهای مسموم، یا مصرف آب ناسالم است. اسهال به مدفع شل و آبکی که در طول روز سه یا چند باراتفاق می افتد گویند.

علامت شایع بیماری:

۱. تهوع و استفراغ
۲. بی اشتهاایی
۳. تب
۴. ضعف
۵. دل پیچه، درد، یا حساس بودن شکم هنگام لمس
۶. کم آبی

در اثر اسهال و استفراغی که در این بیماری ایجاد می شود، مایعات و مواد شیمیایی بدن که به نام الکترولیت ها خوانده می شود از دست می رود و اگر کودک مایعات و الکترولیت های زیادی از دست بدهد، ممکن است دچار کم آبی شود و اگر این کم آبی درمان نشود بسیار خطرناک است.

علامت کم آبی در کودکان:

۱. کاهش ادرار
۲. تیره شدن رنگ ادرار
۳. خستگی و بی حالی